

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

**Remiss av betänkande Entreprenörskap i det tjugoförsta
århundradet (SOU 2016:72), N2016/06470/FF**

Högskolan Väst avger följande remissvar.

Beslut i detta ärende har fattats av rektor Martin Hellström efter föredragning av utvecklingsstrateg Lena Lindhé och dessförinnan beredning av handläggare Per Fagrell (numera framliden).

Martin Hellström
Rektor

Lena Lindhé
Utvecklingsstrateg

Remiss av betänkande "Entreprenörskap i det tjugoförsta århundradet" (SOU 2016:72), N2016/06470/FF

Synpunkter framförda av Högskolan Väst.

Sammanfattning

Vi uttalar oss endast avseende de förslag i betänkandet som berör verksamheten vid universitet och högskolor.

Vi är tveksamma till flera av de förslag i betänkandet som berör universitet och högskolor och kommenterar dessa nedan. Vi noterar särskilt att betänkandet inte har gjort någon analys av vad framförda förslag skulle få för konsekvenser för verksamheten i stort vid berörda lärosäten, men deltar gärna i en möjlig framtida dialog om det skulle bli aktuellt.

Öka konkurrensutsättningen av universitets- och högskoleforskning

Vi avvisar förslaget att öka den konkurrensutsatta delen av basanslaget för forskning till 50 procent. Lärosätena behöver i stället få förstärkta, långsiktiga förutsättningar att bedriva forskning, bland annat för att möjliggöra strategiska satsningar i ett längre perspektiv.

Vi avvisar även förslaget om kollegiala panelgranskningar. I proposition 2016/17:50 "Kunskap i samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft" aviserar regeringen att man inte avser att gå vidare med Vetenskapsrådets förslag FOKUS, något vi ställer oss bakom.

Effekter bygger på transparenta fördelningskriterier

Vi menar att fördelningsnyckeln för statliga basmedel inte ska gälla på lärosätena.

I andra sammanhang betonas vikten av att lärosätena måste kunna göra egna prioriteringar utifrån önskad profilering, något som skulle omöjliggöras av betänkandets förslag.

Bör bibliometrin följa forskarna?

Nej, det bör den inte göra. Det är det lärosäte där forskaren varit anställd och erbjudits en god forskningsmiljö som ska belönas för detta.

Om bibliometrin följer forskarna skulle det avgörande vara var forskaren är anställd vid den tidpunkt när mätningen görs. Detta skulle leda till att det blir viktigare att vid denna tidpunkt ha rätt forskare anställda i stället för att ha satsat på att bygga upp en långsiktigt framgångsrik verksamhet.

Ställ krav på ledarskapet inom akademien

Frågan om kollegial styrning kontra linjestyrning har debatterats livligt. Det finns en dynamik i relationen mellan dessa styrningsformer, och det är värdefullt att klargöra vilka roller som ska fyllas av dem. Att i detta läge föreskriva att kollegiala organ i huvudsak endast ska få ha en rådgivande roll vore olyckligt. I överensstämmelse med den autonomi som i andra sammanhang framförs som en bidragande framgångsfaktor för sektorn måste lärosätena själva, inom ramen för nu gällande författningar, få avgöra vilken form av styrning som är lämplig för olika frågor.

Konsolidera forskningsfinansieringen

Vi avvisar förslaget.

Vi ser en risk att färre forskningsfinansiärer skulle leda till en likriktning. Vi menar att det är värdefullt med bredd och mångfald, både utifrån de mångfacetterade behov som nutidens samhällsutmaningar väcker, och likaledes eftersom det är svårt att förutse framtida behov och vägar till samhällsnytta. Fler forskningsfinansiärer gynnar möjligheten för lärosätena att profilera sin forskning.

HÖGSKOLAN VÄST

Tidigare erfarenheter av större forskningsprogram är inte heller entydigt positiva.

Stöd rekrytering av internationellt ledande forskare

Vi ställer oss bakom förslaget om finansiering av internationellt ledande forskare. Dock menar vi att, för att möjliggöra en ökad mångfald, medel för detta ändamål bör kanaliseras via ytterligare forskningsfinansiärer.

Ge svenska universitet och högskolor ett uppdrag om vidareutbildning och löpande kompetensutveckling för högtbildade

Vi har en positiv grundinställning till deltagande i det livslånga lärandet. En sådan vidareutbildning måste dock ligga inom vårt verksamhetsområde och uppdraget att bedriva utbildning i enlighet med målen i högskolelagen. Vi ser stora svårigheter med att utbildningar så korta som ned till två veckor ska kunna uppfylla dessa krav.

Ett bättre sätt vore att ge lärosätena ett förtydligat uppdrag avseende fristående kurser.

Bredda samverkan kring samhällsutmaningar

Frågan är tillräckligt belyst i proposition 2016/17:50 Kunskap i samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft.

Låt universiteten besluta om lärarundantaget

Att i huvudsak behålla lärarundantaget är bra. Lärosätena bör dock kunna besluta om undantag för immateriella rättigheter när detta krävs för att möjliggöra, i första hand internationella, forskningssamarbeten. Idag är det i vissa fall nödvändigt att den enskilda läraren går med på att avtala bort sina rättigheter.

Öka rörligheten mellan akademi, näringsliv och offentlig sektor genom ändrade meriteringsgrunder

Vi stöder ambitionen att öka denna rörlighet. Dock finns redan idag möjlighet för lärosätena att i varje enskilt anställningsärende bestämma vilka bedömningsgrunder som, utöver dem som finns angivna i högskoleförordningen, ska tillämpas för anställningen, något vi menar är fullt tillräckligt. Vi avstyrker därför förslaget om ändrade meriteringsgrunder. Det är bättre att formulera mål för rörligheten än att föreskriva hur det ska gå till.

Skapa incitament för campus-baserade ”kluster”

Att samverkan är en indikator vid fördelning av basanslaget är bra. Dock bör bedömningen inte baseras på en viss samverkansform utan gälla mer generellt.

Ett direkt ekonomiskt stöd är bättre om man vill stödja en specifik form av samverkan, och vi skulle välkomna möjligheter att söka stöd för olika typer av strukturuppbyggnad för utvecklad samverkan, något som Högskolan Väst sedan länge arbetar aktivt och systematiskt med genom de samverkansarenor – s.k. AIL-plattformar – som formerats under den senaste tioårsperioden.

Öppna lärosätenas innovationsrådgivning i tidiga skeden för flera

Vi avvisar förslaget. Infrastrukturen – såväl nationellt som lokalt på enskilda lärosäten – för innovationsrådgivning vid lärosätena är som vi ser det inte heltäckande, utan ännu mycket ojämn med stora lokala skillnader. Tiden är därmed inte mogen att ur ett nationellt perspektiv öppna upp hela systemet för externa aktörer som är i behov av rådgivning. Vi förordar istället en översyn av uppdrag och inriktning för redan befintliga aktörer (ALMI, Nyföretagarcentrum m.fl.) i relation till ett utökat behov av forskningsrelaterad innovationsrådgivning, exempelvis med avseende på kompetens inom immaterialrätt/IR-frågor med mera.

